

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
протокол № 3
від 10 лютого 2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Обласного мистецького
ліцею в с. Олександрія
Рівненської обласної ради
Наталія БУДЬКО
«   »   2025 року

ПОЛОЖЕННЯ

**про академічну доброчесність учасників освітнього процесу
Обласного мистецького ліцею в с. Олександрія
Рівненської обласної ради**

I. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність в Обласному мистецькому ліцеї в с. Олександрія Рівненської обласної ради (далі - Положення) закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між усіма учасниками освітнього процесу в ліцеї.

1.2. Це Положення розроблено на основі Конвенції ООН «Про права дитини» (1989), Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного кодексу України, Статуту Обласного мистецького ліцею в с. Олександрія Рівненської обласної ради, Правил внутрішнього розпорядку, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних (локальних) актів ліцею.

1.3. Мета Положення полягає у дотриманні високих стандартів в освітній діяльності Обласного мистецького ліцею в с. Олександрія Рівненської обласної ради.

II. Правові та етичні принципи академічної доброчесності в Обласному мистецькому ліцеї в с. Олександрія Рівненської обласної ради

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та впровадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Етика та академічна доброчесність забезпечуються:

2.2.1. *учасниками освітнього процесу шляхом:*

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції, законів України;
- утвердження позитивного іміджу ліцею, примноження його традицій;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання корупції, хабарництву;
- збереження, поліпшення та раціонального використання навчально-матеріальної бази закладу; дотримання спеціальних законів за порушення академічної доброчесності та даного Положення, зокрема, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм про авторські права;
- надання правдивої інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності;
- невідворотності відповідальності з підстав та в порядку, визначених відповідно Законом України «Про освіту» та іншими спеціальними законами.

2.2.2. педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками шляхом:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право й суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу діяльність);
- контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивного оцінювання результатів навчання;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики;
- обов'язкової присутності, активної участі на засіданнях педагогічної ради та колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення;
- незалежності професійної діяльності від політичних партій, громадських і релігійних організацій;
- підвищення професійного рівня шляхом саморозвитку і самовдосконалення, проходження вчасно курсової підготовки;

2.2.3. здобувачами освіти шляхом:

- самостійного виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання (самостійні, контрольні, ДПА, ЗНО) (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право й суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- особистої присутності на всіх заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами.

III. Перелік можливих порушень академічної доброчесності

3. Порушенням академічної доброчесності згідно зі ст.42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

● списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, зокрема:

- здавання або репрезентація різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;
- написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;
- використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) під час виконання групових контрольних заходів з однаковими варіантами;
- несамотійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або не зазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю тощо;
- отримання іншої несанкціонованої допомоги при виконанні тих завдань, які передбачають самотійне виконання.

● хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі; одержання, провокування або пропонування неправомірної вигоди за отримання позитивної або вищої оцінки при складанні будь-якого виду поточного та підсумкового контролю, а також будь-яких інших переваг в освітній діяльності; примусові благодійні внески та примусова праця здобувачів освіти та/або їх батьків; примусове надання освітніх послуг (примусове репетиторство); деякі випадки конфлікту інтересів тощо;

● необ'єктивне оцінювання компетентностей здобувачів освіти – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти:

- випадки свідомого завищення або заниження оцінок педагогічними працівниками (використання різних підходів і критеріїв при оцінюванні однотипних робіт різних здобувачів освіти; навмисне створення нерівних умов для різних здобувачів тощо);
- надання та/або отримання будь-яких необґрунтованих переваг в освітній діяльності здобувачами освіти та співробітникам закладу освіти, у тому числі через родинні та інші неформальні зв'язки, застосування тиску на осіб, що приймають відповідні рішення;
- використання незрозумілої здобувачам освіти системи оцінювання; невчасне повідомлення здобувачів освіти про систему оцінювання результатів навчання; створення системи оцінювання, що не відповідає декларованим цілям та завданням теми, дисципліни, практики, освітньої програми тощо.

● необ'єктивне оцінювання компетентностей педагогічних працівників під час атестації чи сертифікації;

● обман – надання завідома неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування, а також:

- надання педагогічними працівниками та іншими особами допомоги учням під час проходження ними підсумкового оцінювання (семестрового та

- річного), державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання, не передбаченої умовами та/або процедурами їх проходження;
- використання учнем під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів;
  - імітація освітньої та наукової діяльності;
  - неправдиве співавторство;
  - приписування співавторства особам, які не брали конкретної участі у дослідженні та підготовці публікації (зокрема не стосується зарахування до авторів керівників установ і підрозділів, які безпосередньо не брали участі у виконанні роботи тощо);
  - не включення до співавторів осіб, які брали активну кваліфіковану участь у дослідженні та підготовці публікації, зокрема, у постановці цілей та завдань роботи, формуванні її висновків, розробці алгоритмів, аналізі результатів експериментів та розрахунків написання тексту тощо;
  - свідоме викривлення посилань на джерела, свідоме викривлення інформації, що міститься у джерелах, на які зроблені посилання (у деяких випадках це може також бути академічним плагіатом);
  - проходження процедур контролю та оцінювання результатів навчання підставними особами;
  - симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;
  - отримання копії контрольних питань чи завдань раніше, ніж дозволено вчителем;
  - недозволене співробітництво, зокрема при виконанні проектів, які подаються як результати самостійної роботи; використання недозволеної допомоги під час виконання індивідуальних контрольних завдань;
  - підробка підписів в офіційних документах;
  - надання відгуків або рецензій на наукові або навчальні роботи у разі неналежного проведення їх експертизи;
  - надання закладом освіти або його співробітниками недостатньої інформації про заклад, його освітні програми, систему оцінювання, результати навчання, конкурси тощо;
  - неправдиві повідомлення здобувачів освіти про події, які вимагають припинення освітнього процесу, перенесення контрольних заходів тощо (техногенні аварії, стихійні лиха, загроза вибуху тощо).

IV. Інформаційні заходи з формування академічної доброчесності та запобігання її порушенням

4.1. При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням під розписку після ознайомлення із правилами внутрішнього розпорядку закладу.

4.2. Положення доводиться до батьківської громади, а також оприлюднюється на сайті ліцею.

4.3. Заступник директора ліцею з навчально-виховної роботи::

4.3.1. Забезпечує попередження порушень академічної доброчесності шляхом практикумів, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм

навчання з педагогічними працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня;

4.3.2. Використовує у своїй діяльності (рецензування робіт на конкурси різного рівня, на присвоєння педагогічного звання) та рекомендує вчителям сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

4.4. Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації, списування).

4.5. Для прийняття рішення про призначення відповідальності за списування створюється шкільна комісія з попередження списування здобувачами освіти (далі – Комісія) у складі класного керівника, вчителя-предметника, представника учнівського самоврядування класу.

4.6. Комісія в разі встановлення фактів списування надає рекомендації щодо обрання форми відповідальності (повторне проходження оцінювання відповідного освітнього компонента освітньої програми) з урахуванням індивідуальних результатів освітньої діяльності здобувача.

V. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності та порядок реагування на виявлені випадки академічної недоброчесності

5.1. Види академічної відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та внутрішнє Положення закладу освіти:

5.1.1. Педагогічні працівники, щодо яких встановлено факт порушення академічної доброчесності:

- не можуть бути залучені до проведення процедур атестації педагогічних працівників, акредитації освітніх програм, інституційного аудиту закладів освіти та інших процедур зовнішнього забезпечення якості освіти, учнівських олімпіад та інших змагань;
- не можуть бути допущені до позачергової атестації, що має на меті підвищення кваліфікаційної категорії або присвоєння педагогічного звання;
- не можуть отримувати будь-які види заохочення (премії, інші заохочувальні виплати, нагороди тощо) протягом одного року.

Факт порушення педагогічним працівником академічної доброчесності враховується під час:

- вирішення питання про притягнення педагогічного працівника до дисциплінарної відповідальності;
- конкурсного відбору на посаду керівника закладу освіти.

5.1.2. За порушення академічної доброчесності до учня може бути застосовано такі види академічної відповідальності:

- зауваження;
- повторне проходження підсумкового оцінювання;
- повторне проходження державної підсумкової атестації;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- позбавлення отриманих з порушеннями академічної доброчесності академічної стипендії, призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах.

5.2. Рішення про встановлення факту порушення педагогічним працівником академічної доброчесності та визначення виду академічної відповідальності приймає педагогічна рада за участю працівника та/або його законного представника.

5.3. Рішення про академічну відповідальність здобувачів освіти приймає педагогічний працівник, який виявив порушення академічної доброчесності, або педагогічна рада закладу освіти.

5.4. Рішення про позбавлення учня академічної стипендії, призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах, отриманих з порушеннями академічної доброчесності, приймає орган (посадова особа), який їх видав (присвоїв) у порядку, визначеному законодавством.

5.5. Види академічної відповідальності, що можуть бути застосовані до учнів та педагогічних працівників, повинні бути співмірними із вчиненими порушеннями. За одне порушення може бути застосовано лише один з видів академічної відповідальності (додаток).

VI. Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників

6.1. З метою виконання норм цього Положення в Обласному мистецькому ліцеї в с. Олександрія Рівненської обласної ради створюється комісія з питань академічної доброчесності (далі - Комісія).

6.2. Комісії надається право одержувати й розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації Обласного мистецького ліцею в с. Олександрія щодо накладання відповідних санкцій.

6.3. У своїй діяльності комісія керується Конституцією України, законодавством у сфері освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом Обласного мистецького ліцею в с. Олександрія Рівненської обласної ради, Правилами внутрішнього розпорядку ліцею, іншими нормативними (локальними) актами ліцею та цим Положенням.

6.4. Склад Комісії затверджується наказом директора Обласного мистецького ліцею в с. Олександрія за поданням рішення педагогічної ради. Строк повноважень Комісії становить 1 рік. До складу Комісії за посадами входять: заступники директора, голова профспілки, керівники ініціативних груп, представники батьківської громадськості та учнівського самоврядування.

6.5. Будь-який працівник Обласного мистецького ліцею в с. Олександрія, здобувач освіти може звернутися до комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень.

6.6. Комісія зі свого складу обирає голову, заступника та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо, здійснює секретар.

6.7. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові, що проводяться у строки, визначені планом роботи, та позачергові, що скликаються при необхідності вирішення оперативних та нагальних питань. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

6.8. Засідання комісії оформляється протоколом, який підписує голова та секретар.

6.9. Комісія не менше одного разу на рік звітує про свою роботу перед педагогічною радою.

6.10. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до голови або секретаря комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б. контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, клас, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

6.11. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання порушення академічної доброчесності.

6.12. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються директору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

6.13. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;
- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні та програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності за поданою заявою;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню діяльність ліцею;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення;
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних (локальних) активів ліцею.

6.14. Учаснику освітнього процесу, якого звинувачують у порушенні академічної доброчесності, має бути забезпечена можливість надання пояснень та доведення своєї невинуватості шляхом подання апеляції на ім'я голови Комісії. Розгляд апеляційної заяви членами Комісії є обов'язковим.

Порушення академічної доброчесності	Суб'єкти порушення	Обставини та умови порушення академічної доброчесності	Наслідки і форма відповідальності	Орган / посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності
Списування	Здобувачі освіти	<ul style="list-style-type: none"> - самостійні роботи; - контрольні роботи; - моніторинги якості знань 	Повторне письмове проходження оцінювання (термін-1 тиждень) або повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми	Учителі-предметники
		<ul style="list-style-type: none"> - екзамен (ДПА); - річне оцінювання (для екстернів) 	<p>Повторне проходження оцінювання за графіком проведення ДПА у закладі</p> <p>Не зарахування результатів</p>	Атестаційна комісія
		- I етап(шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів;	Робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учасник не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах	Оргкомітет, журі

<p>Необ'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів</p>	<p>Педагогічні працівники</p>	<p>Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання - усні відповіді; - домашні роботи; - контрольні роботи; - лабораторні та практичні роботи; - ДПА; - тематичне оцінювання; - моніторинги; - олімпіадні та конкурсні роботи</p>	<p>Педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічних звань</p>	<p>Адміністрація закладу, атестаційні комісії усіх рівнів</p>	
<p>Обман: Фальсифікація</p>	<p>Педагогічні працівники як автори</p>	<p>Навчально-методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками: - методичні рекомендації; - навчальний посібник; - навчально-методичний посібник; - наочний посібник; - практичний посібник; - навчальний наочний посібник; - збірка; - методична збірка - методичний вісник; - стаття; - методична розробка</p>	<p>У випадку встановлення порушень такого порядку: а) спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або компіляції чужих джерел, використання Інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;</p>	<p>Педагогічна та методична ради закладу, науково-методична рада методичного кабінету, атестаційні комісії закладу (закладу освіти, міська)</p>	
<p>Фабрикація</p>					<p>Плагіат</p>

			б) в разі встановлення в атестаційний період фактів списування здобувачами під час контрольних зрізів знань, фальсифікації результатів власної педагогічної діяльності позбавлення педагогічного працівника I, II кваліфікаційної категорії	
Порушення морально-етичних норм поведінки	Учасники освітнього процесу	Конфлікти через -відсутність поваги до гідності учасників освітнього процесу; -вживання ненормативної лексики у спілкуванні з однокласниками; -погрози, переслідування через надання та поширення неправдивої інформації у різних формах спілкування (соціальні мережі). Порушення правил поведінки під час освітнього процесу (уроки, перерви, позакласні заходи)	У випадках встановлення причин порушення морально-етичних норм поведінки рекомендується: -всім учасникам освітнього процесу усвідомити ступінь провини; -провести бесіди з метою усунення конфлікту; -звернутись з клопотанням про можливість притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності	Комісія з питань академічної доброчесності та етики